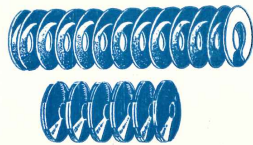

Puolustuslaitoksemme

tarpeisiin

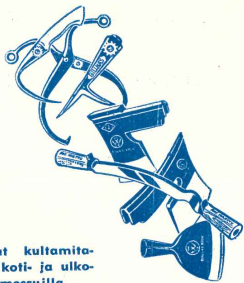
tykin-, kiväärin- ja konekiväärin jousia, autonjousia, sekä jousia moniin eri tarkoituksiin. Puukkopisilmiä, suksia, ruostumattomia veitsiä ja haarukoita sekä kaikenlaisia terästä puolustustarkoituksiin valmistaa

O.Y. **FISKARS**
FISKARS

ASEIDEN MALLI JA LAATU

on miesten kunnan ohella ratkaiseva tekijä. Ja sama koskee myöskin työaseita.

BILLNÄSIN työkalut

Palkitut kultamitaleilla koti- ja ulkomaan messuilla.

kirveet, oksakirveet, piilut, sammalpiilut, kuokat, kihvelit, vasarat, pihdit, kengityspihdit, jakoavaimet, ruuvitallat ja kivityökalut y.m. ovat vahvoja, tehokkaita ja voimia säästäviä.

Saatavana kaikista hyvinvarustetuista rauta-, työkalu- ja maakaupoista.

BILLNÄS Ab
PINJAINEN

SUOMEN ALIUPSEERI

1940

N:o 2

HINTA 15:—

Helsinki 1940 . K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

KLUBI 7

PIRISTÄÄ!

Vakuutusosakeyhtiö

FENNIA

(per. 1881)
ja

Tapaturmavakuutusosakeyhtiö

PATRIA

(per. 1888)

ovat vankkana turvana vakuutuksenottajilleen palo-, tapaturma- y.m. vahinkojen sattuessa. Vakuutushakemuksenne voitte tehdä joko kirjeitse tai puhelimitse.

PÄÄKONTTORIT

Helsingissä, Unioninkatu 25, puh. 23450

**OSAKEYHTIÖ
LAURI HALLMAN**

KOTKA

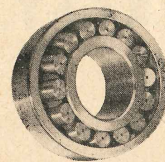
SÄHKÖOSOITE: HALLMAN
PUHELIMET: 851 ja 852

• TUKKUKAUPPA

Petter Malmqvist

Akkuna- ja peililasia
tukuttain ja vähittäin.

Korkeavuorenkatu 32
Puhelimet 23 751, 35 371

*Nykyaikaisen ilmatorjunnan
olennaiset ominaisuudet ovat:*

TARKKUUS ja VARMUUS

Siihen vaikuttavat aina

SKF laakerit

OY. AXEL von KNORRINGIN TEKNILLINEN TOIMISTO
HELSINKI

OY. R. WILÉN AB.

HELSINKI

P. Esplanaadikatu 33

Puhelimet 63 003, 63 004

Sähköosoite: Wilens, Helsinki

Myy

koneita ja konetarpeita

*paperi-, pahvi-, puumassa- ja
selluloosateollisuutta varten*

Perustettu 1911

Rahastot
26,800,000 markkaa

Palo-, auto-, murto-, vastuu-,
lasi-, vesijohto- ja metsäpalo-
vakuutuksia

PALOVAKUUTUS-OSAKEYHTIÖ IMATRA

Pääkonttori

Helsingissä (Imatran talossa)
Kasarmikatu 25

TEIJON heittokohlijapuimakoneet

saavuttavat yhä suurempaa suosiota erinomaisen
työtehonsa ja ensiluokkaisen rakenteensa vuoksi.

LAATUSARJA käsittää Teijon Tarmo pat.,
Teijon Karhu pat. ja Agricola pat.: 425, 500,
600 ja 800 mm.

Joka Miehen Paavo-Sarjaan kuuluvat Teijon
Paavo pat., Teijon Iso Paavo pat., Teijon
Ukko Paavo pat. ja Teijon Jyry Paavo pat.

Suosittellemme samalla monenlaisia muitakin
valmisteitamme, kuten MARTTA yleishöy-
ryttimiä, LOTTA kenttäkeittiöitä, UUSI
TEIJO ja TEIJON DIESEL moottoreita ym.
maalouskoneita ja mustatakeita.

Teollisuuslalla yli 250 vuoden
aikana saavuttamamme kokemus
takaa valmisteittemme korkean
laadun.

Jälleenmyyjinä maamme suurim-
mat maanviljelyskone- ja rauta-
kaupat.

TEIJON TEHTAAT OSAKEYHTIÖ
TEIJO

PRIMO O.Y.

MALMI

RAUMA O.Y.

RAUMA

Sulfiittiselluloosatehdas

Sahalaitos

Laatikkotehdas

Konepaja ja Telakka

Kotimaisia

Teräsköysiä

valmistaa ja myy

O/Y. TERÄSKÖYSI

PITÄJÄNMÄKI

Puhelin: konffori 64 413

Sähköosoite: Teräsköysi Helsinki

KÄYTTÄKÄÄ

ainoastaan

KARHU

ja

PUIJO

TIKKUJA

OY. KNUDSEN & LINDFORS AB. HUOLINTA- JA LAIVAUSLIIKE

Helsinki . Unioninkatu 18 A

Puhelimet:

Rahtausosasto 31 145

Laivanselvitysosasto . 31 140

Huolintaosasto 30 122

Laivanvarustusosasto 31 144

W. NYBERG

METALLIVALIMO

HELSINKI

Länsisatama . Tarmokk. . Puh. 22 370

Suorittaa:

PRÄSSI-, KOKILLI- ja HIEKKAVALUA
asiantuntemuksella ja huokealla.

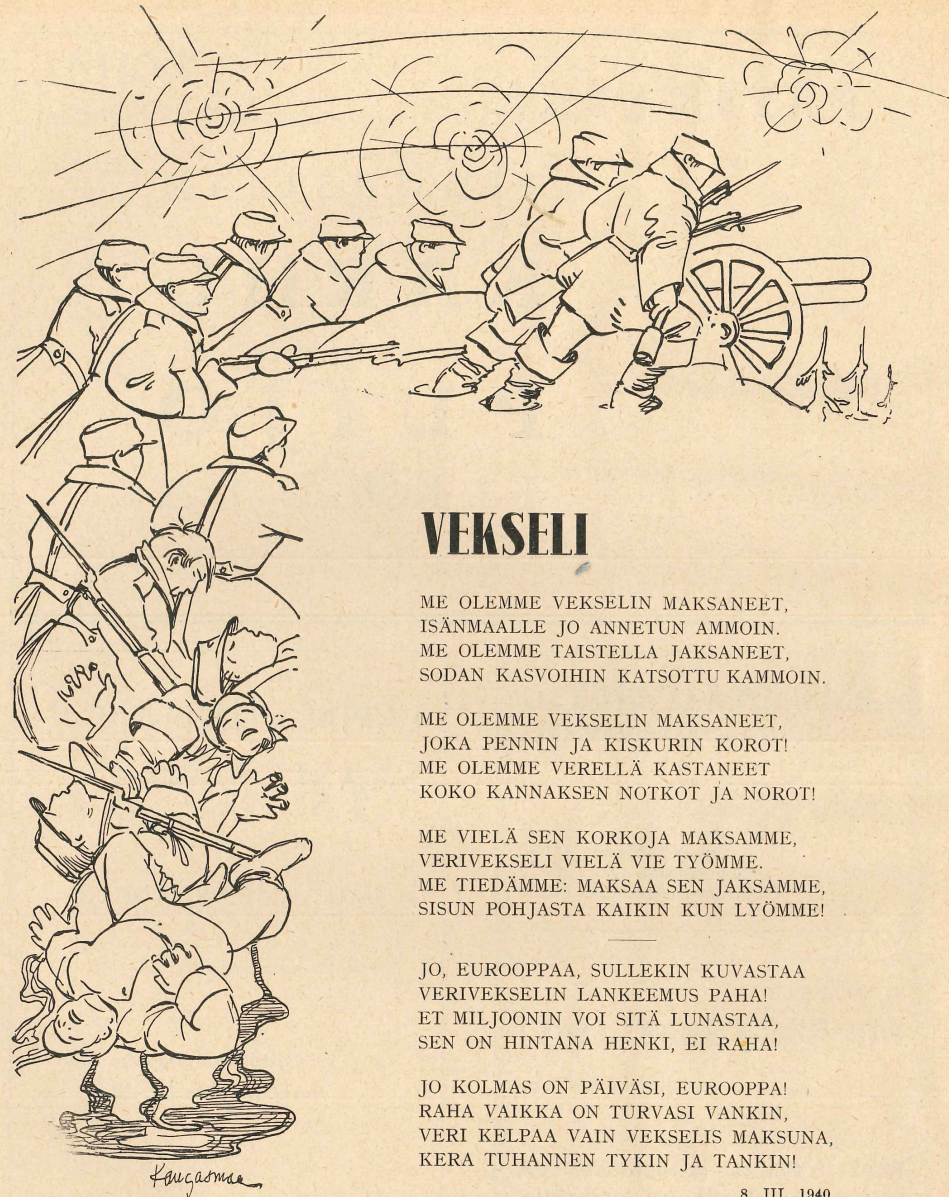
LAPIN KUNNAN SÄÄSTÖPANKKI

LAPPI T.L.

TALLETUKSET MK 18.000.000:—.

Avoimna joka päivä klo 10—13.

Hyvittää tallettajiin aina
korkeimmalla käyväällä
korolla.

VEKSELI

ME OLEMME VEKSELIN MAKSANEET,
ISÄNMAALLE JO ANNETUN AMMOIN.
ME OLEMME TAISTELLA JAKSANEET,
SODAN KASVOIHIN KATSOTTU KAMMOIN.

ME OLEMME VEKSELIN MAKSANEET,
JOKA PENNIN JA KISKURIN KOROT!
ME OLEMME VERELLÄ KASTANEET
KOKO KANNAKSEN NOTKOT JA NOROT!

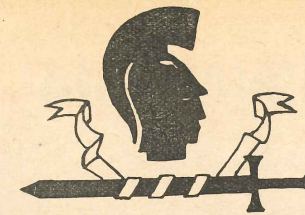
ME VIELÄ SEN KORKOJA MAKSAMME,
VERIVEKSELI VIELÄ VIE TYÖMME.
ME TIEDÄMME: MAKSAA SEN JAKSAMME,
SISUN POHJASTA KAIKIN KUN LYÖMME!

JO, EUROOPPAA, SULLEKIN KUVASTAA
VERIVEKSELIN LANKEEMUS PAHA!
ET MILJONIN VOI SITÄ LUNASTAA,
SEN ON HINTANA HENKI, EI RAHA!

JO KOLMAS ON PÄIVÄSI, EUROOPPA!
RAHA VAIKKA ON TURVASI VANKIN,
VERI KELPAA VAIN VEKSELIS MAKSUNA,
KERA TUHANNEN TYKIN JA TANKIN!

8. III. 1940.

J. Rautio.

SUOMEN ALIUPSEERI

Päätoimittaja vääpeli M. SARVILAHTI
SUOMEN ALIUPSEERILIITON JULKAISU

N:o 2

1940

11 VUOSIKERTA

VÄISTÄMÄTÖN TEHTÄVÄ.

Maaliskuun kolmantentoista, synkimpänä ja tuskaillisimpana päivänä, joka nykypolven suomalaisten osalle on tullut, joutui kysymään: miksi näin kävi? Miksi pieni maamme joutui silvotuksi ja sadattuhanet kansalaisemme onnettomiksi? Olivathan puolustusvoimamme pystyneet tekoihin, jotka ylittivät kaikki odotukset.

Vastaus on nyttemmin saatu. Kansamme on luonnollisesti liian pieni kyetäkseen riittävän kauan puolustautumaan jättäjävaltion alati jatkuvia ja verekin voimin suoritettuja hyökkäyksiä vastaan. Sitkeimätkin miehet uupuvat, eikä mikään sodanjohdo kokonaan voi välttää tappioita. Näille seikoille me emme ole voineet mitään.

Edelleen on ankaran rauhan välttämättömyyden selityksenä viitattu siihen tosiasiaan, että rajamme olivat turvatut puutteellisesti tai olivat kokonaan varustamattomat. On myös ilmoitettu, että taisteluvälineistä oli sodan alussa suoraan puutetta. »Ei oltu varustauduttu sotaan suurvaltaa vastaan». Nämä kunnioitetun ylipäällikkömme sanat ovat tosiaan vakava muistutus raskaista laiminlyönneistä, joita kansamme on tehnyt puolustusvalmiutemme suhteen.

Mutta on hyödytöntä tuijottaa menneisyyteen muuten kuin oppimismielessä. Tekemätöntä ei saada enää aikanaan tehdyksi, eivätkä asiat parane syytelyistä.

Sitä paitsi meillä raskaista menetyksistämme huolimatta on vielä perustus, jolle voidaan ja on rakennettava. Meillä on vapautemme ja itsenäisyytemme, joista kansamme ei luovu milloinkaan.

Ja voidaksemme säilyttää sen, mitä meillä on jäljellä, meidän on yhtenä miehenä ponnistettava voimamme äärimmilleen tämän elintärkeän päämäärän hyväksi niin kuin kansamme ja puolustusvoimamme tekivät satapäiväisten ankarien koettelemustemme

aikana. Suurta uhraantuvaisuutta ja ennen muuta järkkymätöntä yksimielisyyttä edellyttää jo sodan monenlaisten jälkien korjaaminen suursodan jatkuessa. Lisäksi kansallamme nyt on edessään tehtävä, joka ei enää ole väistettävissä. Maanpuolustus on vihdoin kaikilta kohdiltaan kehitettävä sellaiseksi, että pystymme tekemään kalleimpien arvojemme tuhoamisyritykset entistä monin verroin vaikeammaksi. Tämä päämäärä on saavutettava suurista kustannuksista ja monista muista tarpeista huolimatta. »Ensin on rajat turvattava, sitten vasta leipä levitettävä». Kansamme on puolustuslaitoksen kuntoonpanemisen velkaa niille miehille, jotka ovat kaatuneet vapauttamme ja itsenäisyyttämme puoluksaassaan puutteellisissa varustuksissa ja vaillinaisin välinein. Kysymys on kunniaavelasta.

Valtava ja vaativa uudelleenrakentamistyö luonnollisesti koskee myös puolustuslaitosta sekä sen alipäilystää. Meillekään ei rauha missään suhteessa merkitse helpotuksia tai huolettomuutta. Viime aikoihin asti toisarvoisena pidetystä asemastamme huolimatta ammattikunnallamme on oleva merkityksellinen osuus maanpuolustuksen tehostamistyössä. Ja jokainen meistä suorittaa oman osuutensa siitä samalla alttiudella ja uhrimielellä kuin asetointen aikana.

Kansamme on aina ennenkin kestänyt saamansa iskut, niin tuskallisia kuin ne usein ovat olleetkin. Eikä ainoastaan kestänyt, vaan sitkeällä työllään kyennyt myös jatkuvasti kohentamaan olojansa. Muuten ei voi käydä nytkään. Meillä kertakaikkiaan ei ole varaa enää luottaa muuhun kuin omaan voimaamme, sillä vieras apu riippuu aina antajan omista eduista. Se myös on muistettava, että sama peto, joka tuhoaa karitsan, jättää siilin rauhaan.

Pohjolan sota — suurvaltojen sota^{*)}

Yli kaksi vuosisataa takaperin, suuren pohjansodan aikoina, Euroopan poliittinen tilanne oli yleispiirteittäin hieman samankaltainen kuin nykypäivinäkin, mitä valtojen yleiseen ryhmytykseen tulee. Kahta eri sotaa käytiin maanosassamme rinnakkain aivan kuin olisi esitetty kahta draamaa samalla aikaa ja samalla näyttämöllä ilman, että ne lopuksi olisivat sekaantuneet toisiinsa ja sulautuneet yhdeksi ainoaksi koko Euroopan käsittäväksi tapahtumasarjaksi. Pohjoisessa ja idässä Tanskan, Puolan ja Venäjän muodostama suuri liittokunta taisteli Ruotsi—Suomea vastaan ja Suomen miehet seisivat valtakunnan itäisillä rajoilla yksin puolustamassa valtakuntaa itäistä perivihollista vastaan, vaikka tämä puolustus silloin ei kestänytäkään, maamme parhaan veren vuonaessa kuiviin Kaarle XII:n hyödyttömällä ja mielettömällä sotaretkillä Puolassa. Taas Euroopan mantereen silloin voimakkainta ja pelätyintä valtaa Ranskaa vastaan taisteli Espanjan perintösodassa kokonainen laaja liittokunta, johon Englannin ja Hollannin lisäksi kuuluivat Itävalta, useat Saksan ruhtinaskunnat ja Italian valtiot. Lopputulos tästä Euroopan voimien silloisesta kulutuksesta keskinäisessä kamppailussa oli Venäjän nousu voimakkaaksi suurvallaksi, joka nielaisi Baltian ja myöhemmin Puolan sekä Suomenkin ilman, että tsaarien mahdin laajentumiselle pystyttiin rakentamaan tehokkaita esteitä.

Tämä historiallinen rinnastus juloahtaa näinä aikoina mieleen ennen kaikkea sen johdosta, että Suomi sai roo kunniaakaan päivän aikana ponnistaa kaikkensa estääkseen Moskovaan toteuttamasta imperiaalisista suunnitelmiaan, jotka itse asiassa ovat peräisin aina noilta ison vihan ajoilta. Onhan niin paljon puhuttu tsaari Pietari Suuren testamentista, jota tosin ei liene koskaan kirjoitettuakaan, mutta jonka perusajatuksot ovat kuitenkin muodostaneet venäläisen imperialismin tavoiteohjelman kahden vuosisadan kuluessa. Ja tässä ohjelmassa on nimenomaan pyrkimys jättömälle Pohjois-Atlantilille näytellyt yhtä tärkeätä osaa näinä päivinä kuin ennen maailmansotaa, jolloin tsaarien Venäjä valmisteli etenemistä yli Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan, kohti Narvikia.

*) Toimittaja V. J. Vatasen kirjoitus «Pohjolan sota — suurvaltojen sota» on laadittu ennen Moskovan rauhan solmimista, mutta siinä esitetyt näkökohdat ovat siksi mielenkiintoisia, että katsomme kuitenkin olevan syytä sen julkaisemiseen, vaikka Suomen sota onkin jo päättynyt.

Bolshevikit ovat vallankin viime vuosina kaikessa alkaneet kulkea vanhaa venäläistä latua, yksinpä imperialismissakin, käyttäen samalla apuseanaan kominternin maailmanvallankumousohjelmia. Ja ainakin vuodesta 1932 lähtien on siellä määrätietoisesti valmisteltu taas samojen hyökkäystavoitteiden saavuttamista, jotka tsaarinvallankin oli aikoinaan asettanut itselleen. Koko Leningradin alueella, johon Kauko-Karjalakin kuuluu, on tässä mielessä suoritettu hyvin määrätietoista työtä, jonka tuloksia käytettiin hyväksi hyökkäyttäessä Suomea vastaan, kun me emme ilman muuta alistuneet neuvosto-imperialismin asiapojiksi.

Onneksi maallemme jokainen Suomen mies tällä kertaa voi kantaa asetta yksinomaan oman itsenäisen valtionsa rajojen turvaamiseksi, eikä miesvoimamme paras osa ole joutunut tuhoille Suomelle vieraiden suurvaltaetujen puolustuksessa. Kansamme ehdoton yksimielisyys on niinkään tavaton henkinen ja moraalinen voimapanos, josta Italian fascistisen miliisin äänenkannattaja Milizia Fascista kirjoitti joulukuussa, että se merkitsee lopuksi taistelulentällä äärettömän paljon enemmän kuin pelkät taisteluun heitetty ja haluttomat massat, olivatpa ne teknillisesti varustetut miten vahvasti tahansa. Mutta luonnollista on, että meidän taistelumme Neuvostoliiton tapaista jäättiläisvaltiota vastaan oli sittenkin epätaisaista, jos käytettävissä olevia voimia vertaillaan keskenään.

Länsivalloissa ja varsinkin Ruotsissa sekä Norjassa herätti tammikuussa suunnatonta huomiota ja aiheutti satojen palstametrien kirjoittelun erään saksalaisen lehden julkaisema Moskovan kirje, jossa kosketeltiin Neuvostoliiton päämääriä hyökkäyksessä Suomea vastaan. Tuossa kirjoituksessa, jonka Saksan viralliset piirit lopuksi selittivät vastaavan ainoastaan sen laatijan yksityistä käsitystä ja päässeen lehden palstoille erehdyksestä, sanottiin suoraan neuvostovalloitan tähtäävän aina Atlantin jäätömmille rannikoille saakka eikä suinkaan tyytyvän yksinomaan Suomen valloitukseen.

Tuo Berliinin perustus merkitsi luonnollisestikin enää varsin vähän, sillä kyllä Skandinaviassakin ollaan jo selvillä siitä, mistä Suomen sodassa oli

kysymys, vaikka Ruotsin, Norjan ja Tanskan virallinen politiikka pitikin kiinni puolueettomuusasenteestaan estääkseen maitensa joutumisen mukaan suurvaltojen sotaan. Tarvitsee vain muistaa, mitä Ruotsin lehdistössä kirjoitettiin helmikuun puolivälin jälkeen annetuista uusista puolueettomuusvakuutuksista, nimittäin pääministeri Hanssonin ilmoituksesta, että Ruotsi oli vastannut kielteisesti Suomen pyyntöön ruotsalaisten joukko-osastojen lähettämistä Suomeen, ja tämän puheen jälkeen seuranneesta kuninkaan lausunnot. Sekä Ruotsi että Norja kielsivät, kuten tunnettua, myös länsivaltojen Suomelle tarjoaman apujoukon läpikulun. Ruotsissa itsessäänkin asetettiin vakavasti epäilyksen alaiseksi, oliko tämä puolueettomuuden tie sittenkään oikea hetkeksi, jolloin Suomi käy taistelua koko Pohjolan puolesta ja jolloin heitetään arpa Ruotsinkin elin-eduista. Jos Ruotsi nyt jättää Suomen sortumaan — niin sanottiin — neuvostolaisen massan jalkoihin, on Ruotsilla kenties itsellään edessä ennen pitkää samanlainen puolustustaistelu vereen ja henkeen saakka. Jos Pohjola sitävastoin seisoo yksimielisenä itäistä vaaraa vastaan, riittävät voimat tuon hyökkäyksen menestykselliseen torjumiseen ja pohjoismaiden vapauden turvaamiseen.

Tämä käsitys on lausuttu selvästi julki monissa Ruotsin lehdissä puolueista riippumatta ja myöskin vapaaehtoinen Suomen avustaminen Ruotsin omaksuman suojelemaan puolueettomuuden puitteissa todistaa Skandinavian kansojen hyvin voimakkaasti tajuavan pohjoismaisen kohtalonyhteyden. Onhan muista pohjoismaista Suomelle kerätty aineellinen apu ollut siksi runsasta ja ennen kaikkea siinä määrin kaikkien kansankerrosten sekä yhteiskuntapiirien kokoamaa, että voidaan puhua todellisesta laajasta kansanliikkeestä Suomen hyväksi. Ja varmuimpana vakuutena yksimielisyydestä tässä suhteessa täytyy pitää ennen kaikkea monien tuhansien skandinavisten vapaaehtoisten saapumista Suomeen taistelemaan oman poikiemme rinnalla bolshevismia vastaan. Toiveitamme on kaikesta huolimatta omiaan ylläpitämään sekin tosiasia, että kommunisminvastainen mieliala on Skandinaviassa viime kuukausina tavattomasti jyrkentyä ja johtanut Ruotsissa jo valtiomahdinkin laajasuuntaisiin toimenpiteisiin Moskovan käytyrien myrkyntyvän tukahduttamiseksi.

Skandinavian maiden yleispoliittinen asema on tietenkin nykyisin varsin vaikea suurvaltain sodan johdosta, vallankin kun nämä maat näyttelevät Euroopan taloudessa hyvin tärkeätä osaa ja taas länsi-

valtojen sekä Saksan taistelu toisaalta on ensi sijassa taloussaartoa. Sitähän käydään miltei yksinomaan merellä — meri- ja ilmavoimin — joutavastoin ainakin toistaiseksi maarintamat ovat pysyneet miltei rauhallisina. Vaikka kumpikin puoli on keskiittänyt länsirintamalle miljoonia miehiä valtaviin linnoitusjärjestelmien suojaan, niin ei nyt jo puoli vuotta jatkuneena taistelukautena ole maasodassa tapahtunut yhtään mitään. On seistottu silmäkkään kivääri jalalla odottaen, kumpi puoli ensiksi uskaltautuu paljon maksavaan aktiivisuuteen, jonka hyökkääjälle aiheuttamat tappiot kenties voivat ratkaista koko sodan lopputuloksen.

Sitä tarmokkaammin koetetaan koventaa kaikkia taloussodan kuristuskeinoja vastapuolen raaka-aineden ja elintarpeiden saannin estämiseksi joko suoraan katkaisemalla sotavoimin kauppayhteydet tai painostamalla puolueettomia maita lopettamaan kauppansa toisen sotivan puolen kanssa. Kun lisäksi Saksan ja Moskovan sopimukset ovat tuoneet tähän Euroopan peliin bolshevismien tuhotekijän, pelätään joka hetki sodan laajentumista niihin Euroopan osiin, jotka toistaiseksi ovat vielä pysyneet syrjästäkatsojina. Berliini vartioi tällöin tavattoman tarkasti sekä Skandinaviaa että Kaakkois-Eurooppaa, koska Saksan sodankäynti on tavattoman suuressa määrin riippuvainen Ruotsin malmeista ja puutavarasta sekä toisaalta Tonavan laakson sekä Balkanin öljystä, elintarpeista ja muista raaka-aineista.

Mitä nimenomaan pohjoismaihin tulee, uskaltaa empimättä sanoa, että neuvostovalta on osoittautunut jo Saksalle sangen epämukavaksi ystäväksi, jolle on täytynyt tehdä suuria poliittisia myönnytyksiä ilman, että laadituista laajoista taloussopimuksista huolimatta Saksa olisi saanut odottamaansa tukea talousdolleen länsivaltoja vastaan. Kun länsivaltojen julkisen mielipide on päättävästi asettunut Suomen puolelle bolshevismien uhkaa vastaan ja maatumme on siltä taholta ryhdytty tukemaankin eri tavoin, pelkäsi Saksa nyt tuon Suomelle annettavan tuen vetävän Skandinaviainkin suurvaltasodan piiriin ja tämä pelko on ensi sijassa aiheuttanut Saksan lehdistön monet hyökkäilyt sekä varoitukset Ruotsille ja Norjalle. Samasta syystä Saksa on ehtimiseen varoitellut ja painostanut myöskin kaakon maita, tietenkin ensi sijassa Turkia, joka viime syyskuun lopulla teki liittosopimukset Ranskan ja Englannin kanssa. Mutta jos Saksan asema ei ole enää kadehdittava Itämerenkään piirissä, niin ei se ole sitä kaakossakaan, sillä Berliini on siellä joutunut ristiriitoihin oman akseli-

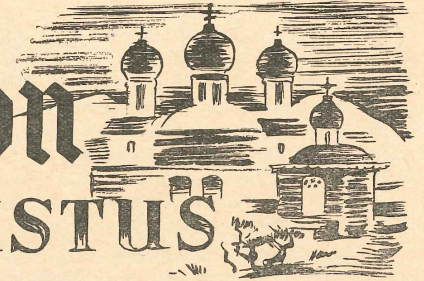

Venäläiset miehitysjoukot luuliivat tapaavansa luovutetulla Kannaksella ja muualla aikaisemmin taistelun menneiltä tovereiltaan. He tapasivatkin heidät . . .

ystävänsä Italian kanssa. Mussolinin politiikkahan on jyrkästi kommunisminvastaista ja hän on ponnistanut kaikki voimansa estääkseen neuvostovaikutuksen leviämisen kaakkoon yli Unkarin ja Romanian rajojen. Tässä mielessä hän on koettanut kaikin tavoin rakentaa yhteistoimintaa Tonavan laakson ja Balkanin valtioiden kesken sekä tasoitella niiden erimielisyyksiä mm. lykkäämällä Unkarin ja Bulgarian vaatimuksia maailmansodan jälkeisten rauhansopimuksien luomien aluesuhteiden tarkistuksesta. Italia ei kylläkään periaatteessa vastusta näitä vaatimuksia, mutta näkee selvästi kaikki ne vaarat, joita niiden esille tuominen nykyoloissa merkitsisi koko Euroopalle ja tietysti myöskin Italialle itselleen. Kaakon veljestaisteluhan avaisi ovet punaisen armeijan etenemisyrityksille sillä suunnalla.

Tällä suunnalla toimivat kuitenkin myös länsivallat, joilla on läheisessä idässä tavattoman suuria etuja valvottavanaan. Saatuaan Turkin liittoystäväkseen ovat Ranska ja Englanti vahvistaneet asemaansa Euroopan ja Aasian rajamailla tavattomasti. Sitäpaitsi on Etu-Aasiaan keskitetty tavattoman suuria liittolaisten sotavoimia ranskalaisen kenraali Weygandin johtoon. Niitä on verrattu länsivaltojen panssarirykkiin, joka voi tarvittaessa suuntautua niin hyvin Saksan kuin Neuvostoliitonkin hyökkäystä vastaan, ja viime aikoina on päähuomio epäilemättä keskittynyt Moskovan suunnitelmiin. Hyvin mahdollista onkin, että lähiaikoina saadaan tuolla kaakossa, Euroopan ja Aasian välimailla nähdä uuden maailmanhistoriallisen tapahtumasarjan vyöryvän esiin. V.

Petsamon PUOLUSTUS

Kirj. T. POHJANKANERVO

Muun venäläinen sotapäällikkö, jonka omaatuntoa painoivat hirmuiset tihutyöt sekä muualla että oman kansansa keskuudessa suoritetut, oli joutunut tunnonvaihoihin ja yritti sittemmin yksinäisyydessä parannukseen. Näin kertovat entisaikain tiedot siitä miehestä, jota pidetään »Petshingin» luostarin perustajana. Luostarin, jonka paikkaa vieläkin eräät sikäläiset paikannimet — Trihvananniemi, Trihvanantunturi ja Trifona — muistuttavat Petsamon vuonon varrella, siis muinaisen suomalaisasutuksen paikoilla. Mainitun luostarin perustajan nimeksi sanotaan Trifan eli Trifon. Vai olisiko paikannimillä mitään yhteyttä skandinavisisessa tarustossa kerrotun Snö Vanhan tyttären Drifvan kanssa, joka myöskin oleili Suomessa. Hänen sanotaan taistelleen noitia ja velhoja vastaan, kuten tarinat kertovat luostarin perustajankin tehneen. Tämän luostarin vaiheisiinhan on historiallisena kertomuksena liittynyt kaikille suomalaisille tuttu kuvaus pohjalaisten talonpoikain retkestä. Ohimenneen mainittiin jo että tämä luostari sijaitsi suomalaisasutuksen keskuudessa, mikä onkin sopusoinnussa niiden tietojen kanssa, joita luostarin perustajasta kerrotaan. Olihan luonnollista, että henkilö, joka oli hirmuisilla veriteoilla tahrinut maineensa omiansa keskuudessa, pyrki tuntoaan keventämään aivan tuntemattomille seuduille.

Niihin aikoihinhan oli jo olemassa Solovetskin luostari; ja tämän luostarin munkki Feodorit perusti sitten Kuolajoen suuhun luostarin, joka oli alkuna varhaisuudestaan mainittavaan, mutta heikosti kehittyneen Kuolan kaupungille. Nykyisin sitä paikkaa sanotaan Murmanskiksi, johon paljon puhuttu sikäläinen rautatie päättyy. Trifon, joka oli kotoisin jostakin Torshokin puolelta, kuljeskeli ensin Kuolan luostariin, mutta ei viihtynyt siellä, vaan pyrki yhä

pohjoisemmaksi ja päätyi retkellään vihdoinkin Petsamon vuonon partaalle. Sinne hän rakensi aluksi mökin itselleen yksinäisyyteen ja asuskeli siellä erakkona. Ympäristöhän oli — kuten tiedetään — suurin piirtein suomalaisasutusta. Päästyään täällä oudoissa oloissa jonkin verran mielen tasapainoon hän ryhtyi lappalaisten kanssa harrastelemaan kristillisiä hyveitä ja vedettyään joskus hyvästi tukkanuottaa lappalaisten »noitten» kesken, hän saavutti vakavamielisten keskuudessa luottamusta. Samalla hän huomasi sikäläisissä oloissa mahdollisuuksia liiketoiminnalle. Trifon perusti seudulle ensin rukoushuoneen ja sen ympärille hän laajensi asutusta, jota nopeasti ke- räntyiinkin tämän »pyhän» erakon luostaripiiriin. Venäjän tsaari-Iivanat ja -Vasilit näkyvät myöskin olleen tietoisia Jäämeren rannikon elinkeinoista, koskapa ruhtinas Vasil Moskovassa antoi jo 1500-luvun alussa suojeluskirjan Vienan lappalaisille harjoittaa rauhassa kalastusta Jäämeren rannikolla. Ja 1500-luvun lopulla ruhtinas Ivanovitsh vakuutti Täyssinän rauhansopimuksessa verovapauden Jäämeren rannikolla asuville ruotsalaisille (!) oikeammin sanoen suomalaisille. Milloin luostari Petsamossa alkoi toimintansa ei ole varmuutta, mutta olettaa saattaa, että sen täytyi tapahtua ennen 1550-lukua, sillä silloin Iivana Vasiljevitsch antoi jo luostarille lahjoituskirjansa, jolla sen läheistä rannikkoa suositeltiin luostarin etuihin. On huomattava, että tämä tapahtui ennen Täyssinässä tehtyä rajan määrittelyä, johon koillisrajamme oleellisuus edelleenkin perustuu (1595), joten Iivanan »lahjoitukset» hänelle kuulumattomista alueista saattaa ymmärtää.

Pohjanperäinen kauppa on muuten sangen varhaisilta ajoilta tiettyä. Tämän oivaltaan alkoi Trifonkin luostarin turvin harjoittaa laajaa liiketoimintaa.

Tuottavaa kalastusta harjoitettiin merellä ja joissa, jolloin ei saalis rajoittunut vain loheen ja turskaan, vaan valaanpyyntiäkin harjoitettiin. Sitä osoittaa luostarin erään amsterdamilaisen kauppuhuoneen kanssa tekemät sopimukset valaantraanista. Se olikin varmaan varsin tuottavaa, sillä tönsergiläinen Sven Foyn, joka Vesisaarella asuen harjoitti valaanpyyntiä, sai satoja valaita pyyntikaudessa, ja yhden ainoan valaan arvo laskettiin kolmissa tuhansissa. Eikä muukaan kalastus voinut olla merkitykseltään koskapa eräs englantilainen lordi vielä myöhemmillä ajoilla saattoi pyyntipaikan vuokrana lohikalastuksesta suorittaa kesässä 1.200 peesiä s.o. n. kuusissa tuhansissa silloista meikäläistä rahaa. Luostari rakennutti veneitä ja laivoja, joilla se kuljetti tavaroita Ruijaan. Se yritti saada tuloja m.m. suolankeittämisellä, jota se sai tullitta viedä Venäjälle ja piti suuret määrät karjaa. Ja rakennuksissa mainittu mylly osoittaa myöskin maanviljelystä harjoitetun. Sen asukasluku kasvoi ja siellä kerrotaan jo 1500-luvun lopulla olleen parikymmentä munkkia ja kolmisenkymmentä maallikkoveljeä työssä. Kun luostari oli saavuttanut hyvän taloudellisen aseman ja sen menestys oli jo melko vankalla pohjalla ei Trifonin enää tarvinnut elää »varjossa» erakkona, vaan hän oli hankkinut mahtavien suosion. Sitä osoittaa ennen mainittu ruhtinas Vasiljevitchin lahjakirjakin. Luostari sai »virallisia» etuja, joita ei suinkaan jätetty hyväksi käyttämättä. Siitä oli kehittyneet suomalaiselle elinkeinoharjoittajille vaarallinen ja mahtava kilpailija.

Kukoistavaa yritystä seurasi kuitenkin surkea loppu. Tätä ei luostarin perustaja ehtinyt kokea. Tarina kertoo hänen kuolleen 1500-luvun lopulla (ehkä n. 1583). Noin seitsemän vuotta myöhemmin, niin kertoo tarina edelleen, joulunpyhien aikaan hyökkäsi joukko aseellisia miehiä, jotka hävittivät koko luostarin. Friis on eräässä yhteydessä julkaissut Norjan valtion arkistossa olevan asiaa valaisevan käsikirjoituksen, joka on päivätty Vuoreman linnassa elokuun 7. päivänä 1591. Siinä kerrotaan ruotsalaisten (tarkoittaen tietenkin suomalaisten) »Pisantsin» munkkiluostaria, joka on 8 meripenikulmaa Vuoreman linnasta, lyöneen kuoliaaksi munkit, igumeenit, papit ja 51 luostarin palvelijaa, kuten käsikirjoituksessa luetellaan. Tämän laskun mukaan lähes sata henkeä. Erään venäläisen tiedon mukaan toista sataa. Edelleen kertoo norjalainen lähde, että luostarin kaikki rakennukset poltettiin, joten suurin osa tavaroista ja karjatalo sekä mylly tuhottiin, niin ikään hävitettiin eräs talo, jonka nimi oli »Vickits» ja

joka oli luostarin satamapaikka. Veneet he hakkasivat kappaleiksi, ainoastaan pimellä saarella olevat kaksi kotaa, aitta ja sauna säilyivät sen vuoksi, etteivät he päässeet sinne. — Tiedoissa mainittu saunakin osoittaa, että luostariasutuksessa oli vahvasti suomalaisasutuksen vaikutusta.

Asiakirjassa sanotaan hävittäjiä ruotsalaisiksi ja eräässä kirjoituksissa on tuota sanaa huomautuksesta käytetty. Asia on kuitenkin niin, että silloisissa asiakirjoissa on suomalaisista käytetty usein tuollaista sanontaa koska itäisen rajamme länsipuolella asuvia yleensä sanottiin ruotsalaisiksi. Niinpä vienankarjalaiset tapaavat sanoa suomalaisia »ruossin miehiksi», vaikka kysymyksessä ilmeisesti on Suomen puoleiset suomalaiset.

Mutta miksipä suomalaiset olisivat tuollaisen tekeen ryhtyneet, vallankin, kun oletetaan, että he olivat kymmenien penikulmien takaa. Olisiko kysymyksessä ollut sodankäynti silloiseen tapaan, on vaikea sanoa. Sen aikaisiin sodankäyntitapoihinhan kylläkin kuului vahingonteko viholliselle hävitysretkien muodossa. Tapa, jota venäläiset mielellään noudattavat vielä tänäkin päivänä. Suomalaiset tekivät muinoin tavallisesti sellaisia retkiä vain silloin, kun oli kysymyksessä rajanloukkaus naapurin puolelta. Tässä täytynee syyt siis olla retkeen toisaalla. Ensiksikin luostarin perustaja oli luostarille hankkinut »lahjakirjoja», tullivapauksia ja muita »oikeuksia», joita hän mielivaltaisesti laajensi. Niinpä luosta-

A. A. YLERMI:

TAISTELU ÖLJYSTÄ

»Jokainen öljypisara on veripisaran arvoine», sähkötti Clemenceau v. 1917 presidentti Wilsonille. Vieläkin suuremmassa määrässä pitävät nämä sanat paikkansa nykyisessä suursodassa, sillä nestemäisten polttoainoiden saannin turvaaminen taisteluväestön ja lentokoneiden moottorien käyttövoimaksi on sotakäyville valloille muodostunut elintärkeäksi kysymykseksi. Kaikki muut aikaisemmin hyvinkin tärkeinä pidetyt näkökohdat ovat saaneet jäädä varjoon sen rinnalla ja siitä on ollut seurauksena tekoja, jotka ensinäkemältä ovat tuntuneet aivan käsittämättömiltä, niinkuin erät äskeiset tapahtumat ovat osoittaneet.

Niin mahtipontisesti kuin Saksa olikin vuosikautia julistanut bolshevismiin ja natsismiin vastakkaisuutta ja sanonut taistelevansa kaikin käytettävissä olevin keinoin tuota idän ruttoa vastaan, teki se kuitenkin viime syyskesällä yhtäkkiä liiton Venäjän kanssa toivoen siten saavansa öljytarpeensa tyydytyksi. Palkkioksi siitä se antoi Venäjälle vapaat kädet Baltian maissa, joita se aikaisemmin oli pitänyt etupiiriinsä kuuluvina, samoin kuin myös koko Pohjois-Euroopassa, josta sitten oli seurauksena Venäjän häpeämätön hyökkäys Suomen kimppuun. Tämä ei suinkaan ole ensimmäinen kerta, kun öljy näyttelee huomattavaa osaa suurvaltojen välisessä kamppailussa ja sen merkitys näyttää yhä vieläkin kasvavan. Useat merkit viittaavat siihen, että taistelu öljystä kiihtyy kiihtymistään ja saattaa vaikuttaa ratkaisevasti meidänkin sotaamme.

rin kalastusoikeutta sovellettiin melko kaukaisille alueille, joten niiden seutujen suomalaiset ja ne, jotka jokakeväsillä kalastusretkillään olivat »Jäämeren henkeen» matkansa suunnanneet, menettivät pääelinkeinonsa tuottamat tulot. Toiseksi kaupankäynti, joka oli suurimmalta osalta vaihtokauppaa, joutui siellä luostarin käsiin. Se kylläkin niin ollen rajoitti entisaikain merirosvojen toimintaa, jotka olivat tottuneet sielläkin liikkumaan, kuten m.m. meikäläinen tutkija Castrén tutkimuksissaan mainitsee. Mutta se riisti toisaalta sikäläisiltä suomalaisilta heidän menestyksensä mahdollisuudet Jäämeren rannikolla ja rajoitti heiltä — omituisiin oikeuksiin kylläkin perustuvia — verotusretkiä, joita suomalaiset tekivät sinne harjoittaessaan kauppaa siellä asuvain lappalaisten keskuudessa, ja jotka pirkkalaisten nimellä varhaisina aikoina tunnettiin. Kun tämä

Öljyn niukkuus on epäilemättä Saksan sotatalouden kaikkein helkoimpia puolia. Siksi se ei uskaltanutkaan aloittaa sotaa länsivaltoja vastaan, ennenkuin se oli saanut joitakin takeita siitä, että sen öljyntarve tulisi ainakin suunnilleen tyydytetyksi. Sen oma tuotanto ei näet rauhankaan aikana ole kyennyt tyydyttämään nestemäisten polttoainoiden tarvetta ja sodan aikana on kulutus tietenkin huomattavasti suurempi. Asiantuntijain arvioinnin mukaan Saksa voi omin voimin tyydyttää vain kolmannen osan tarpeestaan ja puuttuva määrä on saatava ulkomailta. Mutta mistä?

Puolan jaossa Saksa sai niin mitättömän osan Galitsian öljylähteistä, ettei niitä kannata ottaa laskelmissa ensinkään huomioon. Viime aikoina ovatkin erityisesti Romanian öljykentät ruvenneet kiinnostamaan Saksaa, ja helposti ymmärrettävistä syistä. Ne ovat verrattain lyhyen matkan päässä Saksasta, jonne sieltä on suora kulkuyhteys Tonavaa pitkin. Kuljetuskysymyksen ratkaiseminen ei siis tuottaisi suuria vaikeuksia, mutta asiaan vaikuttavat myös monet muut seikat. Toistaiseksi ei Romania ole normaalissa oloissa kyennyt viemään maasta valtaisan suuria öljymääriä, ja kun sen oma kulutus on nyt lisääntynyt siksi, että sen on Venäjän uhkaavan aseenteen vuoksi pidettävä joukkojaan liikekannalla, ei Saksa voi toivoa saavansa sieltäkään kovin suuria öljymääriä, varsinkin kun Englantikin on äskettäin ilmoittanut haluavansa romanialaista öljyä saman

suomalaisten oikeuksia loukkaava liiketoiminta ilmeni luostarin hahmossa ja sen varjolla, niin on ymmärrettävää, että suomalaisten kiukku kohdistui siihen. Pelkkänä uskonnollisen hartauden työssijana se varmaankin olisi saanut olla rauhassa, mutta suomalaisten elinkeinoa ja heidän Jäämeren kalastustaan rajoittavana liikeyrityksenä sen toiminta oli liian uhmaavaa.

Petsingin luostarin hävitys, johon on liitetty suomalaisen talonpoikaisjoukon johtajan Juho Vesaisen nimi, tapahtui vuosisatoja sitten eräänä vuoden pimeimpänä aikana. Pohjolan pakkasyöty valaisivat räiskyvät revontulet, kun suomalaiset osoittivat vieraille etujensa loukkaajille ettei ole terveellistä tunkeutua heidän asuinsijoiheen. Se oli ilmeinen taistelu Jäämeren rannikosta ja suomalaisten oikeuksista siellä, oikeuksista, joista siellä jälleen on taisteltu.

GIBRALTAR — Välimeren avain

Onko se myöskin rauhan avain?

Viime aikoina on silloin tällöin maailman politiikassa ja myöskin mahdollisia rauhanneuvotteluja koskevien tietojen yhteydessä mainittu Gibraltar, jota kutsutaan sekä Välimeren avaimeksi että Albionin siirtomaavallan lukoksi. Tässä jälkimmäisessä ominaisuudessa on Gibraltarilla arvaamattoman suuri merkitys.

Jo kolmattasataa vuotta — tarkalleen sanoen 236 vuotta — on Gibraltar toiminut brittiläisen maailmavallan tukikohtana ja sitä ennen kesti näillä kalliolla suunnilleen yhtä pitkän ajan espanjalaisten valta, nim. vuodesta 1462 alkaen. Viimemainituilla englantilaiset sen valtasivat vuonna 1704 ja Utrechtin rauhassa se virallisesti luovutettiin Englannille. Se on myöhemmissä vaiheissaan ollut naapurimaiden silmätikkuna, mutta kaikki valtausyritykset ovat toinen toisensa jälkeen kilpistyneet sen lujin kallioidiin. Monasti ovat vihollisjoukot seisseet sen muurien

verran kuin minkä Saksa sitä saa, kuten »News Chronicle» Bukarestin kirjeenvaihtaja joku aika sitten kertoi.

Saksan onkin sen tähden täytynyt kääntää katseensa Venäjään, jonka öljyntuotanto on ainakin neljä kertaa niin suuri kuin Romanian. Mutta siitä huolimatta, että Venäjän öljyntuotanto onkin viime vuosina huomattavasti kasvanut, on hyvin epäilyksen alaista, kykeneekö se vielä pitkiin aikoihin ainakaan omin neuvoinsa tyydyttämään Saksan lisääntyneen öljyntarpeen. Venäjän kotimainen kulutus on näet noussut yhtä huomattavasti, sillä ne puoli miljoonaa traktoria, jotka ovat Venäjän maatalouden palveluksessa, vaativat suuren määrän öljyntuotannosta ja jos maatalouden osuutta vähennetään, joutuu maanviljelys siitä suuresti kärsimään. Myöskin rautateiden polttoaineena käytetään huomattavat määrät öljyä, jonka lisäksi yhä kasvavat tarpeet asettavat öljyntuotannon kovalle koetukselle. Varsinkin Suomen sota, joka muodostui suureksi yllätykseksi sekä Venäjälle että Saksalle, nieli suuret määrät siitä öljystä, jonka Saksa oli toivonut saavansa Venäjältä, minkä vuoksi onkin hyvin ymmärrettävää, että Saksa sangen mielellään näki sodan loppuvan mahdollisimman pian.

Mutta vaikka Venäjältä liikenisikin yli sen oman tarpeen niin paljon öljyä, että se kykenisi tyydyttämään Saksan vaatimukset, voi sen kuljettaminen Saksaan kohdata voittamattomia vaikeuksia. Kysymyksen voi tulla vain Bakun öljy, joka on kaukana Kaspien meren rannalla. Täältä se on ensin pumput-

ja kallioiden ulkopuolella ja laivastot yrittäneet valata sen sataman, mutta aina yhtä turhaan. Siitä voi sanoa yhä edelleen, kuten runoilija aikaisemmin Suomenlinnasta (Viaporista):

»Se silmää ulapalle päin
graniittikatseillaan.»

Ei kyennyt ranskalaisen vuosina 1779—1783 toimeenpanema piirityskään suuresta ylivoimasta huolimatta lannistamaan sen urheita puolustajia eikä kukistamaan sen kalliolle sijoitettuja varustuksia. Urhea Eliott oli silloin Gibraltarin kuvernöörinä ja puolustajana.

Kuitenkin vasta sitten, kun Suezin kanava avattiin liikenteelle, kasvoi Gibraltarin merkitys aikaisempaan verran monenkertaisesti. Siitä tuli vuoden 1862 jälkeen eräs maailman tärkeimpiä läpikulkuasatamia. Monet tuhannet laivat kulkevat vuosittain sen kautta,

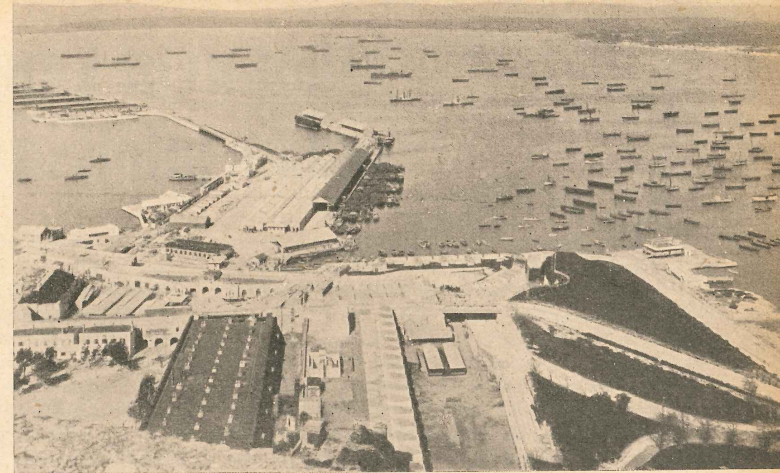
tava johtoja myöten Batumiin ja sieltä kuljetettava meritse Romanian satamiin ja sitten joko rautateitse tai Tonavaa pitkin Saksaan. Mutta ennenkuin ne ovat ehtineet niin pitkälle, voi matkan varrella tapahtua aivan odottamattomia. Ei ole mahdotonta, että länsivallat saattavat ryhtyä häiritsemään kuljetusta Mustalla merellä, jonne ne voivat tunkeutua liittolaisensa Turkin suostumuksella, sillä Turkilla saattaa olla omat syynsä sallia sen tapahtuvan. Kaukaasiassa ja Volgan maissa asuu näet 15 milj. turkin-sukuista kansoja, jotka odottavat vapautustaan bolshevismien ikeestä.

Viime aikoina onkin näkynyt sanomalehdissä tietoja siitä, että ranskalainen kenraali Weygand on koonnut Syyriaan 100.000—300.000 mieheen nousevan armeijan, johon kuuluu Ranskan armeijan parhaita rykmenttejä. Samoin on Austraaliasta ja Uudesta Seelannista saapunut Egyptiin ja Palestinaan huomattavia sotavoimia, jotka ovat kenraali Wavellin komennossa. Alkujaan niiden piti muodostaa reserviarmeija Balkanin liitolle, jos tämä joutuisi sotaan, mutta yhtä hyvin sen tehtävänä saattaa olla öljyn viennin estäminen Bakusta Saksaan sekä sulun paneminen Venäjän mahdollisuuksille jatkaa sotaa. Tilanteen kehitystä seurataan mitä suurimmalla mielenkiinnolla, sillä siitä saattaa olla mitä ratkaisevimmat seuraukset meidänkin myöhemmälle asemallemme. Minkä käänteen tämä pinnan ala kytevä öljysota lopulta tulee saamaan, selvinnee verrattain läheisessä tulevaisuudessa, sillä ilmeisesti olemme menossa ratkaisevia tapahtumia kohti.

Monasti kuvitellaan, että Gibraltar on ainoastaan kalliolinnasto ja unohdetaan, että sen satama on erinomainen ja mainio laivastotukikohta

mutta vaikka Gibraltarilla onkin erinomaisen suuri merkitys rauhantoimissa tapahtuvalle laivaliikenteelle, on sillä Englannin itsensä kannalta vieläkin suurempi merkitys tämän sotalaivaston tukikohtana ja brittiläisen siirtomaavallan lukkona.

Englannille Gibraltarin niemellä kuuluva alue ei kylläkään ole varsin suuri, mutta lujudessaan riittävä. Se käsittää ainoastaan 5 neliökilometriä ja sen asukasluku on ollut viime vuosina vähän yli 20,000 henkeä. Sen englantilaisen varusväen lukumäärä oli joitakin vuosia sitten 3,500, mutta viimeaikaisten poliittisten tapausten ja uuden sodan johdosta on sitä huomattavasti lisätty ja sen varustuksissa tehty joukko uudistuksia. Espanjan alueesta erottaa tämän brittiläisen linnoitusalueen noin 500 metrin levyinen puolueeton vyöhyke. Varsinaisen englantilaisen alueen muodostaa siis vain itse Gibraltarin vuori, joka on 425 metriä korkea ja itään jyrkästi, etelään ja länteen loivasti laskeutuva 4,65 km. pitkä ja 1,25 km. leveä kallio sekä sen pohjoispuolella oleva 800 m:n levyinen alava kannas. Tälle kalliolle on varsinainen linnoitus rakennettu ja sitä on jatkuvasti laajennettu ja uudistettu, joten se lujudessaan täyttää kaikki nykyaikaiselle linnoitukselle asetetut vaatimukset. Kaikki mitä on tehty, on tehty salassa. Kukaan ulkopuolinen ei ole päässyt näitä linnakkeita tarkastelemaan; vain ainoastaan vanhoja, jo käytän-

nöstä poistettuja linnakkeita näytetään turisteille. Mitä suurin salaperäisyys verhoaa siten yksinäiseltä ja paljaalta näyttävältä kalliolla, mutta sen sisällä piilevät mitä tehokkaimmat puolustusmahdollisuudet, joita vielä Englannin mahtavan Välimeren laivaston panssaritornit ja tykit tukevat. Gibraltarin paksuun kalliioon kätkeytyvät lujat betonilinnakkeet ja näkymättömät panssaritornit, joita, kuten mainittu, ei ole kenenkään sivullisen silmä päässyt näkemään, ja joista ei myöskään koskaan mitään puhuta. Sinne sijoitetut brittiläiset sotilasjoukot ovat valioväkeä, jota siellä edelleen ahkerasti koulutetaan ja harjoitetaan. Ja niin kohoa tämä Albionin lukko näköjään aivan rauhallisen meren sylissä, jonka sanotaan kyllä toisinaan — itätulella — »moitien kattilana» kieuvan. Mutta jos tämän linnoituksen rauhaa uhataan, se muuttuu äkkiä tulivuoreksi, joka sananmukaisesti

syöksee sisuksistaan tulta ja tuhoa. Jos sota tulee jatkumaan ja laajenemaan nykyisestä »kuolleesta pisteestä», saattaa Gibraltar tulla näyttelemään siinä arvaamattoman suurta osaa, samoin kuin se saattaa muodostaa avaimen kylläkin vaikeasti avattavan Albionin siirtomaavallan lujateräksiseen lukkoon.

R.

Gibraltarin yllä kallio kohoa edelleen uhkaavana kaupan salmen vartijana.

